

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۲.....	ضرورت تولید علم
۲.....	تعریف جنبش نرم‌افزای علم
۳.....	احیای تفکر علمی
۴.....	شاخص حرکت کلی کشور
۴.....	آرمان انقلاب اسلامی
۵.....	ویژگی جنبش نرم‌افزای علم
۶.....	عمومی شدن تولید علم
۶.....	دغدغه جنبش نرم‌افزای علم
۷.....	نقد و مناظره علمی
۸.....	حمایت از نظریه‌سازان
۹.....	کلید جنبش نرم‌افزای علم
۱۱.....	آزادی تفکر
۱۲.....	راه سوم انقلاب اسلامی
۱۳.....	مدیریت علمی
۱۴.....	برترین راهبردها
۱۵.....	هشدار رهبری
۱۵.....	نتیجه‌گیری
۱۶.....	منابع و مأخذ

احیای جنبش نرم‌افزای علم

کد موضوعی: ۲۸۰

شماره مسلسل: ۷۸۳۸

تیر ماه ۱۳۸۵

گروه مطالعات بنیادین حکومتی

احیای جنبش نرم‌افزاری علم

مقدمه

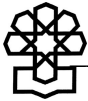
در بیست و چهارمین سال انقلاب اسلامی جمعی از دانش‌آموختگان و پژوهشگران حوزوی در نامه‌ای به رهبر معظم انقلاب اسلامی از ضرورت تحول جنبش نرم‌افزاری و تولید علم سخن گفتند که مقام رهبری با صحنه نهادن به آن به تشریح جنبش نرم‌افزاری و مراحل رشد و آثار آن پرداخته‌اند.

در این نامه از سالم‌سازی گفتگوها و تعادل در جامعه علمی و فرهنگی سخن گفته شده تا در رشد حوزه و دانشگاه از فضای افراط و تفریط پرهیز شود. همچنین ایشان به نواندیشی، بدعت، اصولگرایی، تحجر و نیز آزادی و هرج و مرج در جامعه نگاهی داشته‌اند.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در تبیین جنبش نرم‌افزاری علم (در پاسخ به نامه دانش‌آموختگان حوزوی و در دیدار با جمعی از استادان دانشگاه‌ها در سراسر کشور و المپیادهای جهانی و کشوری) به ارتقای کمی و کیفی فکر و علم توجه کرده‌اند و اذهان نخبگان را از ترجمه و تقلید به سمت تولید فکر و علم فراخوانده‌اند.

ایشان هم از اهداف جنبش نرم‌افزاری علم گفته‌اند و هم راهکار ارائه داده‌اند. هدف‌های جنبش نرم‌افزاری علم شامل ساخت تمدن اسلامی، ارائه الگوی مدیریت اسلامی و حفظ عزت اسلامی است.

با این مقدمه راه ورودی در متن پیام و بیانات رهبری درباره نهضت نرم‌افزاری

علم پیدا می‌کنیم تا بازشناسی در مفاهیم آن صورت گیرد. این گزارش براساس متن پیام و بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی تهیه شده است.

ضرورت تولید علم

ضرورت تولید علم با فهم شفاف از نهضت نرم‌افزاری علم به وجود می‌آید. فهم تولید علم با درک مبانی و مفاهیم بنیادین این جنبش شکل می‌گیرد. به نحوی رابطه منطقی میان ضرورت تولید علم و درک مفاهیم و مبانی بنیادین وجود دارد. کشف این رابطه ذهن را متوجه اهمیت هر دو مسأله می‌کند.

از این‌رو ضرورت تولید علم دارای اهمیت است که به تعبیر رهبری جامعه‌ای بدون استخوان‌بندی قوی، در حرکت جهانی از سربالایی‌های دشوار و پیچ‌های سخت نمی‌تواند عبور کند. جامعه هم به بدنه فکری نیاز دارد و هم به نقطه ممتاز فکری وابسته است.

بنابراین هوشمندان جامعه که از نظر ذهنی نخبه هستند، باید با درک نیاز، در پیشرفت علم، فرهنگ، هنر و کار کمک کنند.

تعریف جنبش نرم‌افزاری علم

مفهوم نرم‌افزار بیش‌تر در مقابل سخت‌افزار به کار می‌رود. در این بخش اندکی تفاوت دیده می‌شود که از نرم‌افزار، سخت‌افزار خاصی را طلب می‌کنند. با این مقدمه،

سخت‌افزاری که نرم‌افزاری تولید علم طلب می‌کند، تمدن اسلامی است.

تمدن، شرایط عینی و محیط‌زیست اجتماعی است که انسان برای خودش فراهم کرده و شهرنشینی، محصولات فرهنگی، اقتصادی و تکنولوژی از مظاهر عینی آن است. تمدن اسلامی، بنا نهادن شرایط عینی محیط‌زیست اجتماعی بر پایه اسلام است. در این معنا نرم‌افزار چیزی است که امکان دستیابی به تمدن اسلامی را فراهم می‌کند. شاید مهندسی تمدن اسلامی نزدیک‌ترین مفهوم به نرم‌افزار در جنبش نرم‌افزارهای علم است.

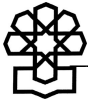
احیای تفکر علمی

احیای تفکر علمی با چند رویکرد دنبال می‌شود:

- الف) شناخت تاریخی جنبش نرم‌افزاری علم در جهان و به‌ویژه در ایران،
- ب) اقتباس در حرکت علمی و اصالت ندادن به ترجمه،
- ج) تفکیک مدیریت علمی از خواست و اراده ملی.

پیشینه ایرانی مملو از تولید علم بوده و غربی‌ها نیز از شرق و به‌ویژه از ایران علم می‌آموختند. رنسانس اروپا براساس ترجمه‌های کشورهای و مناطق اسلامی صورت گرفته و عناصر تولید علم در ایران ریشه داشته است. بنابراین احتمال این‌که روزی ایران تولیدکننده علم باشد، احتمالی سنجیده است.

پیشرفت علمی با اقتباس صورت می‌گیرد و از ترجمه کار زیادی ساخته نیست. بنابراین علم را باید از دیگران آموخت و گرفتار فرهنگ و اخلاقیات عمومی آنان نشد.

شاخص حرکت کلی کشور

شاخص حرکت کلی کشور باید به دو سمت هدایت شود:

- ۱. شاخص علم، هوشمندی و نخبگی،
- ۲. فرهنگ‌سازی علمی.

بنابراین دو شاخص بنیادین دعوتی است که در نهضت نرم‌افزاری علم نباید به فراگیری قانع باشیم و هدف از تحقیق و آموزش باید تولید علم باشد. البته تولید علم به معنای ترجمه و فراگیری نیست ولی با توجه به ترجمه و فراگیری، در این دو ضرورت، نباید توقفی صورت گیرد.

البته حرکت کلی کشور چارچوب‌هایی دارد که عبارتند از:

- ۱. وفاداری به اصول،
- ۲. التزام به منطق و عقلانیت علمی،
- ۳. رعایت اخلاق، ادب در استفاده از آزادی،
- ۴. توجه به حقوق مادی و معنوی دیگران.

آرمان انقلاب اسلامی

ترقی و احیای فکر علمی از آرمان‌های تاریخی انقلاب اسلامی است. انقلاب اسلامی دغدغه نشاط، اجتهاد، تولید فکر علمی و دینی دارد. از این‌رو اذهان را به اصول، مبانی، اخلاق و منطق فرا می‌خواند تا جسارت نظریه‌پردازی و مناظره علمی پیدا کنند.

در این منطق، راه ترقی و تکامل علمی که به تولید فکر بنیادین کمک کند، راهی متفاوت با جمود، تحجر، خودباختگی و تقلید است. پس تولید مفاهیم بنیادین زمانی ممکن می‌شود که خودآگاهی تاریخی از برنامه تاریخی و جهانی انقلاب اسلامی به وجود آید و با عزم ملی، تولید فکر ممکن شود.

انقلاب اسلامی در برنامه تاریخی خود برای جهانی شدن، راه اندیشیدن را باز گذاشته است. در گذشته همه چیز از پیش طراحی شده بود و امروز همه چیز به شما واگذار شده است. انقلاب اسلامی با توجه به آرمانش با فرهنگ وابستگی علمی و عملی منافات دارد و هر نوع وابستگی با حضورش نفی شده است.

ویژگی جنبش نرم‌افزاری علم

جنبش نرم‌افزاری علم چند ویژگی دارد:

الف) در انطباق با عقل جمعی است که به اجتماعی شدن جنبش نرم‌افزاری علم کمک می‌کند.

ب) با طرح حرکت جمعی، به ایجاد تحول بنیادین منجر می‌شود.

ج) استفاده از ظرفیت‌های موجود برای نظریه‌پردازی در تمدن اسلامی،

د عمومی شدن جنبش نرم‌افزاری علم برای خلاقیت و نظریه‌سازی علمی،

ه) پاسخ به سؤال‌ها و شبهات در تولید علم،

و) مناظره علمی در تولید علم و توأم با امکان داوری،

ز) تعامل آزادی، اخلاق و منطق در تولید علم.

این ویژگی‌ها با سه مفهوم بنیادین پیوند دارند:

۱. زمانمند بودن نتایج جنبش نرم‌افزاری علم،

۲. شتابزده عمل نکردن در فرایند جنبش نرم‌افزاری علم،

۳. مایوس نشدن از نتایج آن.

عمومی شدن تولید علم

دغدغه رهبری عمومی شدن ارزش تولید فکر و علم است. ارزشی شدن تولید فکر و علم ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. اگر این ضرورت به درستی درک نشود، برای تولید فکر به سختی راه ورودی پیدا می‌شود.

برای عمومی شدن تولید فکر باید به نظریه‌پردازان و فکرسازان در دو حوزه عقل نظری و عملی توجه ویژه صورت گیرد و از آنان تقدیر به عمل آید. البته تشویق دیگران به خلاقیت و اجتهاد در گرو شنیدن سخنان نظریه‌پردازان و تولیدکنندگان فکر و علم است. عمومی شدن تولید علم در صورتی میسر می‌شود که دانش‌طلبی به مطالبات عمومی تبدیل شود تا دانش در ذهن‌ها گسترش پیدا کند. در عین حال علم، مولدها و عناصر به وجود آورنده خاص خود را دارد که با فرهنگ بی‌دینی و اصیل دانستن منطق مادی‌گری سازگاری ندارد.

دغدغه جنبش نرم‌افزاری علم

دغدغه جنبش نرم‌افزاری علم، نوآوری و احیای فرهنگ علمی است. نوآوری با علم‌شناسی میسر می‌شود و احیای فرهنگ علمی به هوشمندی و اراده ملی وابسته است.

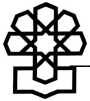
دغدغه اصلی جنبش نرم‌افزاری، تولید مفاهیم بنیادین است. این مفاهیم یا از نوع علم و فکری دینی است یا از علوم محض ناظر است. در بخش نخست باید به سؤال‌ها و شبهات جدید دینی پاسخ داده شود که آن نیز به مفاهیم بنیادین دینی معطوف است. رهبری انقلاب با تصریح پاسخگویی به سؤال‌ها و شبهات دینی، ذهن‌های نخبگان حوزوی را به تولید مفاهیم بنیادین دینی فرا خوانده است.

نقد و مناظره علمی

در احیای اندیشه بنیادین، نقد و مناظره علمی دو نکته اساسی برای تولید مفاهیم بنیادین است. جالب این‌که رهبر معظم انقلاب اسلامی آزادی را در این بخش به کار گرفته تا از سیطره علمی پرهیز شود. ایشان تأکید کرده در علم‌پژوهی، هم استقلال لازم است و هم آزادی اصلی مبنایی است. بنابراین با احیای جنبش نرم‌افزاری علم قصد داشته که بر جسارت و حقانیت نقد و مناظره علمی بیافزاید تا رقابت پایاپای در تولید علم و اندیشه دینی برای تمدن‌سازی و جامعه‌پردازی ممکن شود.

تلاش دیگر رهبری، ترویج نقد و مناظره علمی است که از شورای مدیریت حوزه، مراجع و اساتید کمک خواسته تا به سؤال‌های نظری و عملی جامعه پاسخگو باشند. سپس به ریاست و شورای عالی انقلاب فرهنگی توصیه کردند که ایده جنبش نرم‌افزاری علم را در اولویت قرار دهند تا برای رشد تمامی علوم دانشگاهی و نقد متون ترجمه‌ای برای آغاز دوران خلاقیت، تولید علم و نوآوری در عرصه علوم، فنون و صنایع، فرصت برابر وجود داشته باشد.

نقد و مناظره علمی دو کارکرد عمده دارد:

الف) موجب تنقیح ناخالصی‌ها می‌شود.

ب) به کمک ذهن‌های متناظر، بر غنای تفکر علمی می‌افزاید و راهی نو فراروی آینده می‌گذارد.

نکته برتر، رقابت ایده‌ها در مناظره علمی است. رقابت ایده باید در چارچوب منطق، اخلاق و در جهت رشد فکر اسلامی باشد. اشاعه این شیوه موجب می‌شود که هم جهان اسلام درخواست هویت و عزت کند و هم ملت ایران به رتبه‌ای جهانی که استحقاق دارد دست یابد.

نقد و مناظره علمی در جنبش نرم‌افزاری علم، نشان آغاز دوره جدید در ایران است. ایران به دوره جدیدی وارد شده که راه بازگشتی ندارد و این دوره جدید از دستیابی به دانش سلول‌های بنیادین و هسته‌ای خبر داده است. وجود این دو دانش بنیادین، هم نشان از احیای اندیشه و مفاهیم بنیادین دارد و هم گواهی بر رویکرد جدید در جنبش نرم‌افزاری علم در جامعه اسلامی است.

حمایت از نظریه‌سازان

حمایت و هدایت نظریه‌سازان از سه گروه ساخته است.

الف) حکومت اسلامی،

ب) شورای عالی حوزه علمیه،

ج) شورای عالی انقلاب فرهنگی.

برای حمایت از نظریه‌سازان چند چیز لازم است:

۱. نقد و مناظره قانونمند و توأم با امکان داوری،

۲. تمهید فرصت برابر برای نظریه‌سازان و نقد و بررسی ایده‌ها به واسطه

نخبگان فن،

۳. عدم محدودیت مناظره علمی در قلمرو فکر دینی و علوم انسانی،

۴. تعمیم مناظره قانونمند علمی در تمامی علوم و رشته‌های نظری و عملی،

۵. حمایت از کاشفان، مخترعان و نظریه‌سازان در علوم، فنون و صنایع.

حساب ویژه برای نخبگان شاید نوعی تبعیض به نظر آید، ولی در همه جا تبعیض

غیرعادلانه نیست و گاهی عین عدالت است. پس حساب ویژه برای نخبگان باز کردن

عین عدالت است.

البته برنامه‌ریزی برای نخبگان به گونه‌ای باید صورت گیرد که به تحقیر غیرنخبه

منجر نشود. چون در مواردی غیرنخبه کارهایی برجسته انجام می‌دهد که قابل

ملاحظه است.

حمایت از نظریه‌سازان چندجانبه است:

الف) فراهم آوردن فرصت‌ها،

ب) حمایت از ایده‌ها،

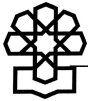
ج) دوراندیشی در تولید علم.

فراهم کردن فرصت‌ها و حمایت از ایده‌ها برای دوراندیشی در تولید علم است. به

تعبیر رهبری در تولید علم باید برنامه ۵۰ ساله داشته باشیم. اگر امروز در راه تولید

علم قدم برداشته شود، ۵۰ سال دیگر مسیر اتوبان علم که یکطرفه است و از یک سو به

سوی دیگر می‌رود، دوطرفه می‌شود و شاید هم یکطرفه و از این سو به آن سو برود.

کلید جنبش نرم‌افزاری علم

کلید جنبش نرم‌افزاری علم و دین در فهم درست از آزادی، اخلاق و منطق در روند

خلاقیت علمی است. اگر ذهنی به چنین فهمی دست نیابد، از جدال به جای مناظره

علمی و از مسئولیت‌ستیزی به جای آزادی استفاده می‌کند.

جنبش نرم‌افزاری علم با پخته شدن ایده‌ها و مناظره‌ها و پایین نیامدن ضریب

علمی آن‌ها به وجود می‌آید. از این رو هم باید تمهیدی برای پخته شدن ایده‌ها اندیشید

و هم قواعدی برای روشمندی نوشت.

کلید جنبش نرم‌افزاری علم دوجانبه است. بخشی فراگیری و بخش دیگر تولید

فکر و علم است. به نظر رهبری همت جامعه علمی باید به تولید علم معطوف باشد و به

ترجمه و فراگیری اندوخته‌های دیگران اکتفا نکند.

تولید علم در سه شاخه علوم پایه، علوم انسانی و علوم دینی صورت می‌گیرد.

در هر سه شاخه کم‌لطفی شده و به‌ویژه در مورد علوم انسانی برای تولید فکر و علم

حرکت مناسبی صورت نگرفته است.

رهبری تصریح کرده که دغدغه اصلی من توجه به علوم پایه، علوم محض، علوم

انسانی و به‌ویژه پژوهش دینی است. من به فراهم کردن بستر مناسب برای رشد

فکری، علمی، تفکیک حوزه دانش و فرهنگ عمومی اعتقاد دارم. ایشان ذهن‌ها را به

سمتی هدایت می‌کند که از دانش و فرهنگِ دانش دیگران استفاده کنند، بدون این‌که

تحت تأثیر فرهنگ عمومی آن‌ها قرار گیرند.

کلید جنبش نرم‌افزاری علم، داشتن نگرش خوشبینانه به گذشته است. زیرا پس از

انقلاب اسلامی شتاب مناسبی در تولید دانش داشته‌ایم و دانشگاه‌ها پیشرفت خوبی کرده‌اند. به‌ویژه تحولی که در بودجه آموزشی و پژوهشی به‌وجود آمده به‌خوبی نشان‌دهنده مسیر حرکت انقلاب اسلامی است.

آزادی تفکر

در آزادی تفکر سه نکته اصلی وجود دارد:

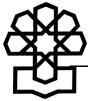
الف) استفاده از آزادی مطالبه‌ای اسلامی است.

ب) آزادیخواهی فرصتی برای اندیشیدن و بیان اندیشه توأم با ادب است.

ج) آزادی تفکر، قلم و بیان شعار تبلیغاتی نیست و هدف اصلی انقلاب اسلامی است.

آزادی تفکر، راهبردی در خلاقیت علمی و مسیر تفکر خلاق است. آزادی تفکر، هم ذهن‌ها را به نقد و مناظره علمی فرا می‌خواند و هم از لغزیدن به جدال بیهوده باز می‌دارد. آزادی در این معنی به مسئولیت‌پذیری منجر می‌شود و ذهن را از جدال و مسئولیت‌ستیزی باز می‌دارد.

آزادی تفکر با برخورداری از فضای انتقادی سالم موجب بیداری عقل جمعی می‌شود. در این فضا فرصتی برای مشاوره و مناظره فراهم می‌شود تا اولویت‌ها مشخص شوند و دانشگاه‌ها در صف مقدم تمدن‌سازی اسلامی و رشد علوم، تولید فناوری و فرهنگ قرار گیرند.

راه سوم انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی نه مرداب سکون و جمود را می‌پذیرد، نه با گرداب هرزه‌گویی و کفرگویی کنار می‌آید. راه سوم انقلاب اسلامی پرهیز از هر دو و به‌وجود آوردن فضایی است که در آن آزادی بیان به منطق، اخلاق، حقوق معنوی و مادی دیگران مقید است.

انقلاب اسلامی در جهان امروز به پیدایی فرهنگ و تمدن اسلامی می‌اندیشد. فرهنگ و تمدن اسلامی همواره در مواجهه با دشواری‌های جدید و در چالش با مکاتب و تمدن‌های دیگر شکفته است.

انقلاب اسلامی با این راهبرد در مواجهه با پرسش‌های بنیادین قرار می‌گیرد. اگر بناست به شبهه‌ها پاسخی داده شود، بدیهی است که بدون شبهه‌شناسی چنین امری ناممکن است. چنانچه به جای شبهه‌شناسی دچار سیاست‌زدگی یا سیاست‌زدایی شویم، فضای فرهنگی کشور به سکون مرداب‌گونه یا تلاطم گرداب‌وار تبدیل می‌شود. در این وضعیت چند حالت پیش می‌آید:

۱. صاحبان قدرت و ثروت در جریان‌سازی تأثیرگذار می‌شوند.

۲. سطح اندیشه اجتماعی پایین می‌آید.

۳. فرصت‌های ملی از دست می‌رود.

۴. پیدایش این جریان موجب فرسایش اعصاب ملت و کشمکش اشتباه و منحن

قبیله‌ای می‌شود.

۵. فرهنگ فساد بیگانه رواج می‌یابد و در نتیجه به سکون خرد و احساس منجر

می‌شود.

۶. با شکل‌گیری نزاع‌های سطحی و تکراری، فکر جدیدی تولید نمی‌شود.

با این بیان سخت‌ترین مشکل یک کشور فراموشی تمدن و هویت خود است پس باید درصدد تمدن‌سازی باشیم و چنین امکانی را در تولید فکر و علم باور کنیم.

مدیریت علمی

مدیریت علمی سه نکته را دنبال می‌کند:

الف) عوامل پدیداری تولید علم،

ب) موانع به‌وجود آمدن تولید علم،

ج) ارائه راهکارهای مشخص برای تولید علم.

نسخه مدیریت علمی در شرایط ملی، دینی و اجتماعی باید نوشته شود تا در شرایط فرهنگی و بنا به اقتضائات تمدنی شکل گیرد. زیرا مدیریتی که توجیه ملی، دینی و اجتماعی نداشته باشد، در شرایط غیرفرهنگی و تمدنی بنیاد می‌شود.

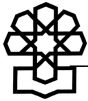
مشکل تولید علم دوطرفه است. یکی به استعداد و پول معطوف است و دیگر از نوع مدیریتی است. مشکل مدیریتی کلیدی است و اگر راه‌حلی برای آن پیدا نشود، نخبگان دچار انفعال می‌شوند. همچنین مشکل رفاهی باید در دو بخش آموزشی و پژوهشی بررسی شود.

در مدیریت علمی چند نکته قابل اهمیت وجود دارد:

۱. مدیریت علمی باید در شرایط بومی تولد یابد و رشد کند.

۲. مدیریت علمی در شرایط فرهنگی و تمدنی بومی می‌شود.

۳. مدیریت علمی باید با رفاه علمی همراه شود.

۴. مدیریت علمی باید جهت‌دهی علمی داشته باشد.

راهکارها:

۱. به‌وجود آوردن فضای باز فکری و مناظره علمی،

۲. تلفیق پژوهش‌های بنیادی و راهبردی به کاربردی،

۳. تبدیل منطق تولید علم به ارزش عمومی در جامعه،

۴. طرح سازمان جامع نهضت نرم‌افزاری برای روشمند کردن تولید علم.

برترین راهبردها

۱. ایجاد فضای انتقادی سالم و گسترش تضارب آراء و عقول،

۲. فراهم کردن فرصت برای نظریه‌سازان و نقد و بررسی ایده‌ها به‌واسطه اهل فن،

۳. عمومیت دادن جنبش نرم‌افزاری علم به همه رشته‌های علمی،

۴. اجتناب از سیاست‌زدگی و سیاست‌زدایی،

۵. تشویق نوآوران و تولیدکنندگان علم و تبدیل تولید نظریه و فکر به ارزش عمومی

در حوزه و دانشگاه.

۶. آزادی تفکر، بیان و اندیشه در تولید علم،

۷. اخلاق و منطق در تولید علم بر پایه روش علمی.

برترین راهبرد، آزادی بیان در چارچوب قانون و تولید نظریه در چارچوب

اسلام و حمایت از آن برای نهادینه شدن در جامعه است. در راهبردها و راه نو و فکر

نو برای تولید باید توجه کرد و گرفتار تقلید و فراورده‌های علمی و تکنولوژی و خرده

تکنولوژی غرب نباشد. البته ملتی که علم‌آموزی نکرده باید اقتباس کند و راه نو و فکر نو و بن‌بست‌شکنی را وجهه همت خود قرار دهد.

در راهبردها به دنبال فراگیری چارچوب‌ها و نمره‌ها نباید بود و فقط به علم باید فکر کرد. چنین حرکتی، هم فرهنگ حمایت از علم، پژوهش و کارهای مدیریتی لازم دارد و هم نیازمند عامل میل، اراده و خواست است.

هشدار رهبری

رهبری تأکید کردند که مراحل اجرائی ایده جنبش نرم‌افزاری علم نباید دچار فرسایش اداری شود. سپس افزودند که تا پیش از بیست و پنجمین سالگرد انقلاب اسلامی باید نخستین نتایج آن آشکار شود.

پیش‌بینی رهبر معظم انقلاب اسلامی به وقوع پیوست و ایده جنبش نرم‌افزاری علم به تولید دو دانش بنیادین منجر شده است. در وضع کنونی تولید دانش سلول‌های بنیادین و دستیابی به چرخه سوخت هسته‌ای از آثار این آرمان‌گرا نسل انقلاب اسلامی به شمار می‌آید که رهبر انقلاب اسلامی بر هدف بودن آن تأکید کرده‌اند.

نتیجه‌گیری

جنبش نرم‌افزاری علم در سه حوزه علوم محض، علوم انسانی و علوم دینی خلاصه می‌شود.

این جنبش با پیش‌فرض‌هایی مانند عناصر فکرسازی و اولویت در اندیشه‌سازی

شکل می‌گیرد. سپس با استفاده از ظرفیت‌های موجود در صدد عمومی کردن ارزش تولید علم بر می‌آید تا با تولید آن به سؤال‌ها و شبهات پاسخ دهد.

جنبش نرم‌افزاری علم با فراگیری، ترجمه و نقد و نظر در صدد بومی کردن علم بر می‌آید تا در جستجوی حقیقت، هویت خود را در تولید علم باز یابد. تأکید عمده بر تولید کردن و پرهیز از مصرف است. البته تعامل و به‌کارگیری با فراگیری و اندیشیدن با حفظ غرور و مصلحت ملی برای اعتدال، صورت دیگر ضرورت جنبش نرم‌افزاری علم است.

احیای دوران خلاقیت و تولید علم در برنامه تاریخی و جهانی انقلاب اسلامی و سالم‌سازی بسترهای فرهنگی و طراحی قواعد گفتگو در تولید اندیشه و علم و تبدیل آن به فرهنگ اجتماعی و حکومتی است.

منابع و مأخذ

۱. پاسخ رهبر معظم انقلاب اسلامی به نامهٔ جمعی از دانش‌آموختگان حوزوی ۱۳۸۱/۱۱/۱۶.
۲. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از استادان دانشگاه‌های سراسر کشور ۱۳۸۲/۸/۸.
۳. بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار جمعی از برگزیدگان المپیادهای جهانی و کشوری و افراد ممتاز آزمون‌های سراسری سال (۱۳۸۰ و ۱۳۸۱) ۱۳۸۱/۷/۳.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۷۸۳۸

عنوان گزارش: احیای جنبش نرم‌افزاری علم

Report Title: Reviving of Science Software Movement

نام دفتر: گروه مطالعات بنیادین حکومتی

تهیه و تدوین: سیدیونس ادیانی

ناظر علمی: —

متقاضی: معاونت پژوهشی

ویراستار ادبی: طاهره صفدری

واژه‌های کلیدی و معادل انگلیسی آن‌ها: —

منابع و مآخذ تهیه گزارش:

در انتهای گزارش درج شده است.